

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา โครงสร้างของแบบสอบถาม ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์และความสามารถในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์ ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการปัญหาในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์ ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเข้ารับการอบรมของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ณ วันที่ 30 กันยายน 2551 ที่อยู่ในสถานะดำเนินธุรกิจ จำนวน 70 สหกรณ์ ซึ่งเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 29 สหกรณ์ เชียงราย จำนวน 10 สหกรณ์ ลำปาง จำนวน 11 สหกรณ์ ลำพูน จำนวน 7 สหกรณ์ พะเยา จำนวน 8 สหกรณ์ และแม่ฮ่องสอน จำนวน 5 สหกรณ์ มีผู้ตอบแบบสอบถามและส่งกลับมภายในระยะเวลาที่กำหนด จำนวน 67 สหกรณ์

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ทำบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย วิธีทางสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง ร้อยละ 88.06 เพศชาย ร้อยละ 11.94 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 43.28 รองลงมา มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ร้อยละ 29.85 มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 40.30 รองลงมาอยู่ในเขตจังหวัดลำปาง ร้อยละ 16.42 สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ร้อยละ 68.66 รองลงมา ระดับปวส. หรืออนุปริญญา ร้อยละ 14.93 ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัญชี ร้อยละ 83.58 รองลงมาดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบัญชี หรือสมุหบัญชี ร้อยละ 11.94 และปฏิบัติงานด้านบัญชีในสหกรณ์เป็นระยะเวลา 5 - 10 ปี ร้อยละ 40.30 รองลงมาเป็นระยะเวลาน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 22.39

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์และความสามารถในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์

สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ทำการศึกษา มีทุนดำเนินงาน ณ วันสิ้นปีบัญชีที่ผ่านมา จำนวน 5 - 50 ล้านบาท และจำนวน 101 - 500 ล้านบาท ร้อยละ 23.88 เท่ากัน รองลงมาต่ำกว่า 5 ล้านบาท ร้อยละ 17.91 สหกรณ์จัดจ้างเจ้าหน้าที่บัญชี 1 คน ร้อยละ 76.12 รองลงมาจัดจ้างเจ้าหน้าที่บัญชี 2 คน ร้อยละ 10.45 มีจำนวนเจ้าหน้าที่บัญชีเพียงพอ ร้อยละ 91.04 สหกรณ์จัดทำบัญชีโดยใช้โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป ร้อยละ 71.6 รองลงมาจัดทำบัญชีด้วยมือ/Manual คู่ขนานกับการใช้โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป ร้อยละ 16.40 โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูปที่สหกรณ์ใช้พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ร้อยละ 60.34 รองลงมาเป็นโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูปที่พัฒนาโดยบริษัทเอกชน ร้อยละ 37.93 โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูปที่สหกรณ์ใช้เป็นระบบบัญชีแยกประเภท ร้อยละ 29.55 รองลงมาเป็นระบบสมาชิกและหุ้น ร้อยละ 25.57 สหกรณ์สามารถจัดทำบัญชีเรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน ร้อยละ 86.57 รองลงมาจัดทำบัญชีไม่เรียบร้อยและไม่เป็นปัจจุบัน ร้อยละ 5.97 โดยสหกรณ์ที่จัดทำบัญชีเรียบร้อยและเป็นปัจจุบันสามารถจัดทำสมุดเงินสดเรียบร้อยภายในสิ้นวัน ร้อยละ 22.34 รองลงมาสามารถจัดทำงบการเงินรายไตรมาส/งบการเงินกลางปีเสนอผู้บริหารได้ ร้อยละ 19.93 และเจ้าหน้าที่บัญชีสามารถจัดทำงบการเงินของสหกรณ์ได้เอง ร้อยละ 85.07

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์ ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับปัญหาต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยรวม 2.08 และมีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ การวิเคราะห์งบการเงิน ค่าเฉลี่ย 3.52 ปัญหาที่สำคัญปานกลาง คือ การจัดทำงบกระแสเงินสด ค่าเฉลี่ย 2.72 การจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน ค่าเฉลี่ย 2.64 การจัดทำงบดุล ค่าเฉลี่ย 2.63 การจัดทำรายงานประจำปี ค่าเฉลี่ย 2.61 การปรับปรุงรายการและปิดบัญชี ค่าเฉลี่ย 2.60 การจัดทำงบกำไรขาดทุน และรายงานประจำเดือน ค่าเฉลี่ย 2.55 เท่ากัน ปัญหาที่สำคัญน้อย คือ การจัดทำบททดลอง ค่าเฉลี่ย 2.45 การบันทึกทะเบียนคุมสินทรัพย์ ค่าเฉลี่ย 2.19 การจัดทำเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ค่าเฉลี่ย 2.16 การบันทึกบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้กู้ ค่าเฉลี่ย 2.13 การบันทึกบัญชีย่อยเจ้าหนี้เงินกู้ และบัญชีย่อยเจ้าหนี้เงินรับฝาก ค่าเฉลี่ย 2.12 เท่ากัน การบันทึกทะเบียนสมาชิกและการถือหุ้น ค่าเฉลี่ย 2.04 การวิเคราะห์รายการเพื่อเดบิตและเครดิต ค่าเฉลี่ย 1.97 การบันทึกสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป ค่าเฉลี่ย 1.96 การบันทึกสมุดรายวันทั่วไป ค่าเฉลี่ย 1.76 การบันทึกสมุดเงินสด ค่าเฉลี่ย 1.69 การใช้โปรแกรมระบบเงินรับฝาก ค่าเฉลี่ย 0.93 การใช้โปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภท รวมทั้งระบบสมาชิกและหุ้น ค่าเฉลี่ย 0.88 เท่ากัน และการใช้โปรแกรมระบบเงินให้กู้ ค่าเฉลี่ย 0.79

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์โดยจำแนกตามอายุของผู้ทำบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ตอบแบบสอบถาม

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ การจัดทำบกระแสรายเงินสด การจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน การวิเคราะห์งบการเงิน การจัดทำรายงานประจำเดือน และรายงานประจำปี ค่าเฉลี่ย 4.00 เท่ากัน

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่มีอายุ 31 – 40 ปี มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ การวิเคราะห์งบการเงิน ค่าเฉลี่ย 3.72

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่มีอายุ 21–30 ปี อายุ 41–50 ปี และอายุ 51–60 ปี มีความเห็นว่าไม่มีปัญหาใดที่สำคัญมาก

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์โดยจำแนกตามเขตจังหวัดในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน พะเยา และแม่ฮ่องสอน ผู้ทำบัญชีสหกรณ์มีความเห็นว่าไม่มีปัญหาใดที่สำคัญมาก

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์โดยจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ทำบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ตอบแบบสอบถาม

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมากที่สุด คือ การวิเคราะห์งบการเงิน ค่าเฉลี่ย 5.00 และปัญหาที่สำคัญมาก คือ การจัดทำบกระแสรายเงินสด ค่าเฉลี่ย 4.00

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่มีการศึกษาระดับ ปวช. หรือ ปวท. มีความเห็นว่าไม่มีปัญหาใดที่สำคัญมาก

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่มีการศึกษาระดับ ปวส. หรืออนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ การวิเคราะห์งบการเงิน ค่าเฉลี่ย 3.50 ค่าเฉลี่ย 3.54 และค่าเฉลี่ย 3.50 ตามลำดับ

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์โดยจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ตอบแบบสอบถาม

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์ต่ำกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี และ 11 – 15 ปี มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ การวิเคราะห์งบการเงิน ค่าเฉลี่ย 3.53 ค่าเฉลี่ย 3.52 และค่าเฉลี่ย 4.29 ตามลำดับ

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์มากกว่า 15 ปี มีความเห็นว่าไม่มีปัญหาใดที่สำคัญมาก

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์โดยจำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ตอบแบบสอบถาม

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบัญชี/สมุห์บัญชี มีความเห็นว่าไม่มีปัญหาใดที่สำคัญมาก

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัญชี ตำแหน่งกรรมการสหกรณ์ และข้าราชการ หรือพนักงานราชการที่จัดทำบัญชีให้แก่สหกรณ์ มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ การวิเคราะห์งบการเงิน ค่าเฉลี่ย 3.59 ค่าเฉลี่ย 5.00 และค่าเฉลี่ย 4.00 ตามลำดับ

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์โดยจำแนกตามทุนดำเนินงานของสหกรณ์

- สหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานน้อยกว่า 5 ล้านบาท 5 – 50 ล้านบาท 51 – 100 ล้านบาท และ 101 – 500 ล้านบาท ผู้ทำบัญชีสหกรณ์มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ การวิเคราะห์งบการเงิน ค่าเฉลี่ย 3.92 ค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเฉลี่ย 3.50 และค่าเฉลี่ย 3.67 ตามลำดับ

- สหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงาน 501 – 1,000 ล้านบาท และมากกว่า 1,000 ล้านบาท ผู้ทำบัญชีสหกรณ์มีความเห็นว่าไม่มีปัญหาใดที่สำคัญมาก

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีของสหกรณ์โดยจำแนกตามวิธีการจัดทำบัญชีของสหกรณ์

- สหกรณ์ที่จัดทำบัญชีด้วยมือ/Manual และจัดทำบัญชีด้วยมือ/Manual คู่ขนานกับการใช้โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป ผู้ทำบัญชีสหกรณ์มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ การวิเคราะห์งบการเงิน ค่าเฉลี่ย 4.13 และค่าเฉลี่ย 4.27 ตามลำดับ

- สหกรณ์ที่จัดทำบัญชีโดยใช้โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป ผู้ทำบัญชีสหกรณ์มีความเห็นว่าไม่มีปัญหาใดที่สำคัญมาก

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเข้ารับการอบรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า การเข้ารับการอบรมทางวิชาชีพบัญชีทำให้มีความรู้มากขึ้น ร้อยละ 100 มีผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมทางวิชาชีพบัญชี ร้อยละ 80.60 ซึ่งต้องการเข้ารับการอบรมทางวิชาชีพบัญชีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ร้อยละ 97.01 กรณีสหกรณ์และผู้ทำบัญชีสหกรณ์เสียค่าใช้จ่ายในการอบรมคนละครั้งหนึ่ง เห็นว่าสหกรณ์จะให้การสนับสนุน ร้อยละ 55.22 แต่ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ไม่ต้องการเข้ารับการอบรม ร้อยละ 52.24 กรณีผู้ทำบัญชีสหกรณ์เสียค่าใช้จ่ายในการอบรมเอง เห็นว่าสหกรณ์จะไม่ให้การสนับสนุน ร้อยละ 56.72 และผู้ทำบัญชีสหกรณ์ไม่ต้องการเข้ารับการอบรม ร้อยละ 68.66

ผู้ทำบัญชีสหกรณ์มีความเห็นว่าค่าใช้จ่ายในการอบรมต่อหลักสูตรควรอยู่ระหว่าง 1,000 - 2,000 บาท ร้อยละ 71.64 รองลงมาควรอยู่ระหว่าง 2,001 – 3,000 บาท ร้อยละ 25.37 โดยช่วงเวลาในการจัดอบรมควรอยู่ในระหว่างเดือนกรกฎาคม – กันยายน ร้อยละ 41.79 รองลงมาระหว่างเดือนเมษายน – มิถุนายน ร้อยละ 31.34 และควรกำหนดระยะเวลาในการอบรมต่อหลักสูตร 6 ชั่วโมง ร้อยละ 49.25 รองลงมา 12 ชั่วโมง ร้อยละ 25.37 สำหรับสถานที่ในการจัดอบรมควรเป็นโรงแรม ร้อยละ 98.51 และควรอยู่ในเขตจังหวัดที่ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติงาน ร้อยละ 89.55 นอกจากนี้ ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ต้องการเข้ารับการอบรมกับวิทยากรจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ร้อยละ 43.94 รองลงมาเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต/ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ร้อยละ 33.33

ส่วนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ผู้ทำบัญชีสหกรณ์อ้อมทรัพย์ที่ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับปัญหาต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวม 3.24 มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 3.81 รองลงมา คือ ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.75 และปัญหาที่สำคัญระดับปานกลาง คือ เนื้อหาที่อบรมไม่น่าสนใจ ค่าเฉลี่ย 3.46 ความไม่พร้อมในเรื่องของเวลา และเนื้อหาที่อบรมไม่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย 3.25 เท่ากัน หลักสูตรในการอบรมมีจำนวนน้อย ค่าเฉลี่ย 3.24 หน่วยงานไม่สนับสนุน ค่าเฉลี่ย 3.00 ความไม่สะดวกในการเดินทาง ค่าเฉลี่ย 2.76 และอายุของผู้เข้าอบรม ค่าเฉลี่ย 2.67

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี โดยจำแนกตามอายุของผู้ทำบัญชีสหกรณ์อ้อมทรัพย์ที่ตอบแบบสอบถาม

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และอายุ 21 – 30 ปี มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 5.00 และค่าเฉลี่ย 4.10 รองลงมา คือ ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.50 และค่าเฉลี่ย 3.80 ตามลำดับ
- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่มีอายุ 31 – 40 ปี มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.90 ขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 3.69 และหลักสูตรในการอบรมมีจำนวนน้อย ค่าเฉลี่ย 3.17

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่มีอายุ 41 – 50 ปี มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ อายุของผู้เข้ารับการอบรม ค่าเฉลี่ย 3.67 ขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 3.60 หลักสูตรในการอบรมมีจำนวนน้อย ค่าเฉลี่ย 3.55 ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.53 และเนื้อหาที่อบรมไม่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย 3.50

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่มีอายุ 51 – 60 ปี มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ความไม่พร้อมในเรื่องเวลา หลักสูตรในการอบรมมีจำนวนน้อย และเนื้อหาที่อบรมไม่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย 4.00 เท่ากัน ขาดเงินทุนในการอบรม หน่วยงานไม่สนับสนุน อายุของผู้เข้ารับการอบรม และความสะดวกในการเดินทาง ค่าเฉลี่ย 3.50 เท่ากัน

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี โดยจำแนกตามเขตจังหวัดในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 4.00 และค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.93

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดเชียงราย มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ หน่วยงานไม่สนับสนุน ค่าเฉลี่ย 3.89 ขาดเงินทุนในการอบรม และค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.67 เท่ากัน

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดลำปาง มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.82 ขาดเงินทุนในการอบรม และเนื้อหาที่อบรมไม่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย 3.64 เท่ากัน ความไม่พร้อมในเรื่องเวลา และหลักสูตรในการอบรมมีจำนวนน้อย ค่าเฉลี่ย 3.55 เท่ากัน

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดลำพูน มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญระดับมาก คือ ขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 4.14 หลักสูตรในการอบรมมีจำนวนน้อย และเนื้อหาที่อบรมไม่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย 3.57 เท่ากัน

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดพะเยา มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญระดับมาก คือ ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.63 และขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 3.50

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญระดับมาก คือ ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.80

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี โดยจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ทำบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ตอบแบบสอบถาม

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมากที่สุด คือ ความไม่พร้อมในเรื่องเวลา ค่าเฉลี่ย 5.00 และขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 4.50 ปัญหาที่สำคัญมาก คือ ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.93
- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่มีการศึกษาระดับ ปวช. หรือ ปวท. มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ขาดเงินทุนในการอบรม และความไม่พร้อมในเรื่องเวลา ค่าเฉลี่ย 3.83 เท่ากัน ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง และหลักสูตรในการอบรมมีจำนวนน้อย ค่าเฉลี่ย 3.67 เท่ากัน เนื้อหาที่อบรมไม่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ และความสะดวกในการเดินทาง ค่าเฉลี่ย 3.50 เท่ากัน
- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่มีการศึกษาระดับ ปวส. หรืออนุปริญญา และปริญญาตรี มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.70 และ 3.83 รองลงมา คือ ขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 3.50 และ 3.72 ตามลำดับ
- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท มีความเห็นว่าไม่มีปัญหาใดที่สำคัญมาก

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี โดยจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ตอบแบบสอบถาม

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์ต่ำกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปี มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 4.00 และค่าเฉลี่ย 3.78 รองลงมา คือ ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.67 และค่าเฉลี่ย 3.56 ตามลำดับ
- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์ 11 – 15 ปี และมากกว่า 15 ปี มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 4.21 และค่าเฉลี่ย 3.73 รองลงมา คือ ขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 3.79 และค่าเฉลี่ย 3.64 ตามลำดับ

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี โดยจำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ตอบแบบสอบถาม

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบัญชี หรือสมุหบัญชี มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 4.00 และขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 3.75

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัญชี มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 3.86 และค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.75
- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ตำแหน่งกรรมการสหกรณ์ มีความเห็นว่าไม่มีปัญหาใดที่สำคัญมาก

- ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ที่เป็นข้าราชการ/พนักงานราชการที่จัดทำบัญชีให้แก่สหกรณ์ มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ความไม่พร้อมในเรื่องเวลา ค่าเฉลี่ย 4.00

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี โดยจำแนกตามทุนดำเนินงานของสหกรณ์

- สหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานน้อยกว่า 5 ล้านบาท ผู้ทำบัญชีสหกรณ์มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 3.92

- สหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงาน 5 – 50 ล้านบาท ผู้ทำบัญชีสหกรณ์มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 4.06 และหลักสูตรในการอบรมมีจำนวนน้อย ค่าเฉลี่ย 3.63

- สหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงาน 51 – 100 ล้านบาท ผู้ทำบัญชีสหกรณ์มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ขาดเงินทุนในการอบรม และค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.88 เท่ากัน หน่วยงานไม่สนับสนุน ค่าเฉลี่ย 3.50

- สหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงาน 101 – 500 ล้านบาท ผู้ทำบัญชีสหกรณ์มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ขาดเงินทุนในการอบรม และค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.75 เท่ากัน เนื้อหาที่อบรมไม่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย 3.63

- สหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงาน 501 – 1,000 ล้านบาท ผู้ทำบัญชีสหกรณ์มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง และหลักสูตรในการอบรมมีจำนวนน้อย ค่าเฉลี่ย 3.50 เท่ากัน

- สหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานมากกว่า 1,000 ล้านบาท ผู้ทำบัญชีสหกรณ์มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.78 และขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 3.67

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี โดยจำแนกตามวิธีการจัดทำบัญชีของสหกรณ์

- สหกรณ์ที่จัดทำบัญชีโดยมือ/Manual ผู้ทำบัญชีสหกรณ์มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ความไม่พร้อมในเรื่องเวลา และหน่วยงานไม่สนับสนุน ค่าเฉลี่ย 3.50 เท่ากัน

- สหกรณ์ที่จัดทำบัญชีโดยใช้โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 3.85 และค่าใช้จ่ายในการ อบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.77

- สหกรณ์ที่จัดทำบัญชีด้วยมือ/Manual คู่ขนานกับการใช้โปรแกรมระบบบัญชี สำเร็จรูป ผู้ทำบัญชีสหกรณ์มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญมาก คือ ขาดเงินทุนในการอบรม ค่าเฉลี่ย 3.91 ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 3.82 และความไม่พร้อมในเรื่องเวลา ค่าเฉลี่ย 3.64

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่จัดทำบัญชีเรียบร้อยและเป็น ปัจจุบัน เนื่องจากผู้ทำบัญชีสหกรณ์มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านบัญชีเพียงพอ เห็นได้จาก ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และ ปฏิบัติงานด้านบัญชีเป็นระยะเวลา 5 - 10 ปี ประกอบกับสหกรณ์ส่วนใหญ่ใช้โปรแกรมระบบ บัญชีสำเร็จรูป ซึ่งช่วยให้การจัดทำบัญชีเป็นไปโดยสะดวก และรวดเร็วขึ้น สำหรับสหกรณ์ออม ทรัพย์ที่จัดทำบัญชีไม่เรียบร้อยและไม่เป็นปัจจุบัน พบว่ามีสาเหตุมาจากผู้ทำบัญชีสหกรณ์มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านบัญชีไม่เพียงพอเห็นได้จาก ผู้ทำบัญชี สหกรณ์มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือประกาศนียบัตร วิชาชีพเทคนิค (ปวท.) และปฏิบัติงานด้านบัญชีเป็นระยะเวลาน้อยกว่า 5 ปี แม้ว่า สหกรณ์ออม ทรัพย์ส่วนใหญ่สามารถจัดทำบัญชีเรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน แต่สหกรณ์ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อ การพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีสหกรณ์เท่าที่ควร เห็นได้จากผู้ทำ บัญชีสหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่ได้เข้ารับการอบรมทางวิชาชีพบัญชี และปัญหาในการจัดทำบัญชี สหกรณ์ที่สำคัญ ได้แก่ การวิเคราะห์งบการเงิน การจัดทำงบกระแสเงินสด การจัดทำงบการเงิน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นต้น ส่งผลให้ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ไม่สามารถวิเคราะห์และ นำเสนอข้อมูลทางการเงินการบัญชีที่เป็นประโยชน์แก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เพื่อ ประกอบการตัดสินใจ

การที่สหกรณ์ออมทรัพย์ไม่ให้ความสำคัญในเรื่องความรู้ ความสามารถของ ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ และการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีสหกรณ์ ตามที่กล่าวข้างต้น เนื่องมาจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บท ว่าด้วยสหกรณ์ไม่มีการกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติ และเงื่อนไขการเป็นผู้ทำบัญชีสหกรณ์ รวมถึง การพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์ถือปฏิบัติ ได้อย่างใด

จากการศึกษาพบว่า ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ทุกคนที่ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นว่าการเข้ารับอบรมทางวิชาชีพบัญชีทำให้มีความรู้มากยิ่งขึ้น และส่วนใหญ่ต้องการ เข้ารับการอบรมทางวิชาชีพบัญชีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เนื่องจากขาดเงินทุนในการอบรม และ ค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง จึงทำให้ไม่ได้รับการสนับสนุนจากสหกรณ์ให้เข้ารับการอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง กรณีมีการจัดอบรมทางวิชาชีพบัญชีผู้ทำบัญชี สหกรณ์มีความเห็นว่าค่าใช้จ่ายในการอบรมต่อหลักสูตรควรอยู่ระหว่าง 1,000 - 2,000 บาท หรือ 2,001 – 3,000 บาท โดยช่วงเวลาในการจัดอบรมควรอยู่ระหว่างเดือนกรกฎาคม – กันยายน หรือ ระหว่างเดือนเมษายน – มิถุนายน เนื่องจากไม่อยู่ในช่วงเวลาปิดบัญชีประจำปีของสหกรณ์ และ ควรกำหนดระยะเวลาในการอบรมต่อหลักสูตร 6 ชั่วโมง หรือ 12 ชั่วโมง สำหรับสถานที่ในการ จัดอบรมควรเป็นโรงแรม และอยู่ในเขตจังหวัดที่ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติงาน เพื่อความสะดวก และประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง นอกจากนี้ ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ต้องการเข้ารับการอบรมกับ วิทยากรจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ข้อค้นพบ

ผู้ทำบัญชีของสหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องขาดเงินทุนที่ใช้ในการ อบรม และค่าใช้จ่ายในการอบรมค่อนข้างสูง จึงไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเข้ารับการพัฒนา ความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ทำให้ไม่สนใจที่จะเข้ารับการอบรมการพัฒนาความรู้ อย่าง ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี และพบว่าสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานน้อยกว่า 5 ล้านบาท มีผู้จัดทำบัญชี เป็นคณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์หรือมีการจ้างผู้ทำบัญชีที่มีคุณวุฒิที่ต่ำกว่าระดับปวส. อนุปริญญา ซึ่งความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านบัญชีไม่เพียงพอใน การจัดทำบัญชี ทำให้ไม่เห็นถึงความสำคัญของการจัดทำบัญชี จึงทำให้เกิดปัญหาในการจัดทำบัญชี ทั้งในด้านของการวิเคราะห์งบการเงิน การจัดทำงบกระแสเงินสด การจัดทำงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชี สหกรณ์ออมทรัพย์มีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. นายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริม ช่วยเหลือ แนะนำ และกำกับดูแลสหกรณ์ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ควรออกประกาศ นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติ และเงื่อนไขการเป็นผู้ทำบัญชีสหกรณ์ รวมถึง การพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์ถือปฏิบัติ

โดยให้สหกรณ์ตระหนักถึงความจำเป็น และประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดจ้างผู้ทำบัญชีสหกรณ์ ที่มีความรู้ ความสามารถ รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้ทำบัญชีสหกรณ์เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง

2. ในการกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขการเป็นผู้ทำบัญชีสหกรณ์ อาจใช้ ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขการเป็นผู้ทำบัญชี (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2547 เป็นแนวทางสำหรับการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ ระยะเวลาในการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีสหกรณ์ อาจใช้ข้อบังคับ สภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 15 พ.ศ. 2550 เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเข้ารับการฝึกอบรม หรือเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. 2550 เป็นแนวทาง โดยปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสหกรณ์

3. การจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชี สหกรณ์ ควรให้สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการจัดอบรม เนื่องจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 110 กำหนดอำนาจกระทำการต่างๆ ของ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย โดยมาตรา 110 (2) แนะนำช่วยเหลือทางวิชาการแก่สหกรณ์ และอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานระหว่างสหกรณ์กับส่วนราชการ หรือบุคคลอื่น และมาตรา 110 (3) ให้การศึกษาฝึกอบรมวิชาการเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์

4. หลักสูตรในการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของ ผู้ทำบัญชีสหกรณ์ควรมีการกำหนดขึ้นเป็นการเฉพาะ เนื่องด้วยการจัดทำบัญชีของสหกรณ์ต้องอยู่ ภายใต้อำนาจของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบและ คำแนะนำที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ดังนั้น สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยควรประสาน ความร่วมมือกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสภาวิชาชีพบัญชีเพื่อกำหนดหลักสูตรในการอบรม ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

5. สหกรณ์ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จำแนกออกเป็น 7 ประเภท ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์ประมง สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งสหกรณ์แต่ละประเภทมีลักษณะ การดำเนินงานที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อทราบถึงความต้องการและปัญหา ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีสหกรณ์แต่ละประเภท ซึ่งจะนำไปสู่ การกำหนดแนวทางการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีสหกรณ์แต่ละ ประเภทอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อจำกัดของการศึกษา

ในการศึกษานี้ได้จำกัดขอบเขตประชากรของผู้ตอบแบบสอบถามเฉพาะ สหกรณ์ออมทรัพย์ในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 เท่านั้น ทำให้อาจไม่ครอบคลุมข้อมูล โดยแท้จริง ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป หากต้องใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามควรมีการขยาย ขอบเขตของประชากรไปยังจังหวัดอื่น หรือทั่วประเทศ

ข้อเสนอแนะในการศึกษารoundต่อไป

ในการศึกษานี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์ในพื้นที่สำนักงาน ตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 สำหรับการศึกษาในครั้งต่อไปอาจขยายขอบเขตของกลุ่มเป้าหมายออกไป โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมสหกรณ์ทุกประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์ประมง สหกรณ์เครดิตยูเนียน สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์บริการด้วย และอาจขยายกลุ่มเป้าหมายไปยังจังหวัดอื่น เพื่อจะได้รับข้อมูลที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายเพิ่ม มากขึ้น และให้ผู้สนใจได้ทราบความต้องการและปัญหาในการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทาง วิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีสหกรณ์แต่ละประเภท